

14.11.2024

COMUNICARE CĂTRE MEMBRI

Subiect: Petiția nr. 1159/2022, adresată de V.S., de cetățenie franceză, în numele SaThoAn și alții, privind proiectele de centrale eoliene plutitoare comerciale din Marea Mediterană

1. Rezumatul petiției

Petiționarii aduc în atenția Parlamentului European două proiecte de centrale eoliene plutitoare comerciale care ar putea afecta biodiversitatea mediului marin și trăinicia întreprinderilor de pescuit. Situate în Mediterana franceză, proiectele de centrale eoliene plutitoare ar urma să acopere, când vor fi gata, o suprafață de peste 300 km², fără a lua în considerare racordarea la rețeaua de energie electrică. Petiționarii confirmă că au început pregătirile deși, cum încă nu au fost derulate cele trei proiecte eoliene plutitoare pilot, alese în consultare cu părțile interesate și care aveau ca rol să evalueze diferite tehnologii eoliene plutitoare și să le măsoare impactul asupra biodiversității în Marea Mediterană, nu avem nicio idee despre eventualele efecte. Petiționarii subliniază că pregătirile pentru faza comercială a proiectelor eoliene plutitoare s-au efectuat fără niciun feedback anterior pe baza unor proiecte-pilot, ceea ce, după ei, contravine principiului precauției, știut fiind impactul cunoscut al proiectelor eoliene offshore asupra mediului. Ei consideră că pregătirile pentru proiectele eoliene plutitoare comerciale nu respectă nici obiectivul dezvoltării durabile, având în vedere că se recurge la modelizare, și nu o evaluare a impactului. Petiționarii regretă măsurile adoptate pentru a accelera dezvoltarea proiectelor eoliene offshore, măsuri care, din punctul lor de vedere, contravin dreptului mediului. Ei fac referire în special la Recomandarea (UE) 2022/822 a Comisiei din 18 mai 2022 privind accelerarea procedurilor de acordare a autorizațiilor pentru proiectele în domeniul energiei din surse regenerabile și facilitarea contractelor de achiziție de energie electrică și la propunerea de directivă de modificare a Directivei (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile [COM(2022)0222]. De asemenea, petiționarii fac referire la regulamentul adoptat de Consiliu la 13 decembrie 2022, care urmărește aceleași obiective. Potrivit petiționarilor, aceste inițiative vizează în special pregătirile pentru instalații eoliene offshore, precum proiectele

eoliene plutitoare comerciale, ca și când ar reprezenta o prioritate mai mare decât dreptul mediului din Uniune și ar trebui să beneficieze de prezumția de interes public și implicit de o perioadă mai scurtă de evaluare. Prin urmare, petiționarii invită Parlamentul European să intervină pe lângă autoritățile franceze și pe lângă Comisia Europeană și Consiliu pentru a avea garanția că, ca și până acum, o condiție prealabilă pentru a pregăti orice proiect de centrală eoliană plutitoare comercială va fi să se obțină feedback din proiecte-pilot și să se ajungă la o înțelegere cu părțile interesate.

2. Admisibilitate

Declarată admisibilă la 21 martie 2023. Comisia a fost invitată să furnizeze informații [articolul 233 alineatul (5) din Regulamentul de procedură].

3. Răspunsul Comisiei, primit la 14 noiembrie 2024

1. Petiția

Petiționarul se opune derulării a două proiecte de parcuri eoliene plutitoare care ar urma să fie instalate până în 2030 în Golful Lion, în Marea Mediterană (denumite în continuare „proiectul vizat”) în zone protejate desemnate în temeiul legislației unionale NATURA 2000 (Directiva 92/43/CEE privind conservarea speciilor și habitatelor naturale¹ și Directiva 2009/147/CE privind conservarea păsărilor sălbatice²). Se prevede ca fiecare parc să aibă inițial o capacitate de producție a energiei electrice de 250 MW, care să poată fi majorată ulterior la 750 MW. Se estimează astfel că o capacitate combinată de 1,5 GW va acoperi consumul mediu de energie electrică a 2,9 milioane de locuitori. Petiționarul susține că acest proiect încalcă principiile precauției și prevenirii și principiul „poluatorul plătește” pe motiv, printre altele, că proiectul este planificat deși până în prezent nu se cunosc toate efectele parcurilor eoliene offshore asupra biodiversității marine și că ar provoca poluarea apelor marine. Petiționarul mai susține că nu s-a demonstrat că acest proiect se înscrie în gama obiectivelor de dezvoltare durabilă și că pregătirea proiectului se caracterizează prin faptul că nu a avut loc o consultare a părților interesate demnă de acest nume, nici o evaluare a impactului său cumulativ asupra mediului marin.

2. Observațiile Comisiei

a) Dezvoltarea energiei eoliene offshore

Producția de energie, inclusiv de electricitate, din surse regenerabile de energie reprezintă o miză majoră pentru Uniunea Europeană („UE”), ținând cont mai ales de necesitatea de a asigura securitatea aprovizionării cu energie a UE prin alte surse de energie și de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră pentru a combate criza climatică. Dezvoltarea parcurilor eoliene, inclusiv a parcurilor eoliene offshore, se înscrie întru totul în acest demers. În acest context și în conformitate cu Directiva (UE) 2018/2001, în 2020 Franța trebuia să atingă un prag de 23 % din consumul final brut de energie din surse regenerabile³. În plus, în cadrul programării sale multianuale în domeniul energiei, Franța și-a stabilit obiectivul de a mări la 40 % ponderea

¹ Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JOUE L 206, 22.7.1992).

² Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice, JOUE L 20, 26.1.2010.

³ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile JOUE L.328, 21.12.2008.

energiei din surse regenerabile în producția sa de energie electrică până în 2030 (20 % în 2019).

b) Dreptul Uniunii Europene aplicabil acestei spețe

În temeiul legislației UE, un astfel de proiect de parc eolian poate fi autorizat numai dacă îndeplinește cerințele relevante prevăzute, în special, în Directiva 2011/92/CE privind evaluarea impactului anumitor proiecte asupra mediului⁴ și, după caz, în legislația unională despre siturile NATURA 2000.

În concordanță cu Directiva 2011/92/CE, proiectele care ar putea avea efecte semnificative asupra mediului trebuie să fie supuse unei evaluări de impact asupra mediului (EIM) și presupun consultarea autorităților competente și a publicului înainte de a li se acorda, eventual, autorizația de funcționare [articolul 2 alineatul (1)]. În acest scop, deși Directiva 2011/92/CE lasă la latitudinea statelor membre să stabilească, pe baza criteriilor prevăzute în textul său, dacă pentru proiectele de parcuri eoliene trebuie făcută o EIM [articolul 4 alineatul (2) și anexa II [punctul 3 litera (i)], dreptul francez dispune că se face o EIM pentru orice proiect de parc eolian offshore, indiferent de mărimea și de amplasarea sa (articolul R.122-2 și anexa la articolul R.122-2 din Codul mediului).

Cât privește Directiva 92/43/CEE, aceasta prevede că orice proiect care ar putea avea un impact semnificativ asupra unui sit NATURA 2000 (desemnat în temeiul directivei respective sau al Directivei 2009/147/CE) trebuie să facă obiectul unei evaluări corespunzătoare a acestui impact asupra sitului (siturilor) în cauză înainte de a putea fi autorizat (e) (articolele 6 și 7). Statele membre pot prevedea, și este și cazul Franței, că trebuie întocmit un singur document care să cuprindă atât evaluarea EIM, cât și evaluarea NATURA 2000.

c) Nu există nicio garanție până acum că proiectul vizat va fi autorizat și pus în funcțiune

În ce privește proiectul vizat, merită subliniat, **în primul rând**, că până acum el nu este autorizat și că nu există nicio garanție că va fi pus în exploatare în viitor.

Pentru a dezvolta un proiect de acest tip în Franța trebuie lansată, **într-o primă etapă**, o procedură de „dialog competitiv”⁵, care cuprinde mai cu seamă o etapă de selecție a candidaturilor. Termenul-limită pentru depunerea candidaturilor a fost 23 mai 2022. După ce s-a publicat, la 16 aprilie 2024, caietul de sarcini pentru proiectul vizat, serviciile administrative competente au deschis faza de evaluare a ofertelor, care trebuiau depuse până la 14 august 2024 cel târziu, pentru a selecta dezvoltatorul proiectului amintit. Deși alegerea câștigătorului va fi ulterior oficializată printr-un ordin ministerial care îl autorizează să exploateze parcurile eoliene, acesta nu reprezintă în sine toate autorizațiile care trebuie obținute pentru a avea dreptul de a pune în exploatare proiectul. Într-adevăr, deși o astfel de decizie îi conferă ofertantului câștigător dreptul de a i se elibera o autorizație de exploatare a celor două parcuri eoliene vizate în condițiile prevăzute la articolul L.311-11 din Codul energiei și să încheie un contract de achiziție de energie electrică în condițiile prevăzute de această cerere de ofertă, potrivit informațiilor de care dispune Comisia, aceasta nu afectează cu nimic obligația câștigătorului menționat de a obține o decizie favorabilă la capătul procedurilor administrative pe care

⁴ Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, JOUE L 26, 28.1.2012. Pe de altă parte, este posibil ca și Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (JO L 197, 21.7.2001, p. 30) să se aplice în anumite împrejurări.

⁵ A se vedea documentul „Procedura de concurență cu dialog competitiv nr. 1/2022 referitoare la două instalații plutitoare de producere a energiei electrice offshore în Marea Mediterană – Document de consultare, martie 2022”: [20161214 - documentul de consultare V16 \(cre.fr\)](https://ec.europa.eu/energy/sites/default/files/2022-03-16_1214_fr.pdf).

urmează să le parcurgă legate de obținerea de autorizații de ocupare a unui bun public maritim și de conservarea mediului. În concluzie, viitorul ordin ministerial privind câștigătorul ales nu pare să fie o „autorizație” în sensul articolului 2 alineatul (1) din Directiva 2011/92/CE și deci nu intră sub incidența obligației de a face obiectul unei EIM prealabile. De asemenea, adoptarea unui astfel de ordin nu poate fi acoperită de expresia „nu aprobă [proiectul]” de la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 92/43/CEE.

Se pare deci că EIM, inclusiv consultarea publică și evaluarea NATURA 2000, va fi efectuată, eventual, numai într-o a doua etapă, înainte ca autorizația de mediu prevăzută la articolele L.181-1-L.181-32 din Codul mediului să îi fie eliberată dezvoltatorului de proiect. Informațiile disponibile referitoare la proiectul vizat precizează că **dosarul de solicitare a autorizației de mediu (inclusiv, printre altele, evaluarea EIM și evaluarea NATURA 2000 și diferitele consultări publice) va fi depus de ofertantul câștigător în perioada 2025-2028, perioadă în care va fi evaluat de autoritățile competente**, și că construcția celor două parcuri eoliene, dacă este autorizată la sfârșitul acestei faze de evaluare, va avea loc între anii 2028 și 2031.

În treacăt fie spus, deși în momentul de față proiectul vizat nu este încă un „proiect autorizat”, Comisia reamintește că, în cazul de față, au avut deja loc numeroase consultări publice, inclusiv cu profesioniști din domeniul maritim, precum pescarii, pentru a le cere părerea despre justetea unui astfel de proiect și amplasarea sa potențială în Golful Lion. Printre numeroasele consultări publice privind viitorul Mării Mediterane, se face referire la cele desfășurate cu prilejul elaborării și revizuirii documentului de strategie pentru zonele de coastă (DSF) referitor la Marea Mediterană, elaborat în temeiul Directivei 2014/89/UE⁶. DSF pentru Mediterană, adoptat în 2019 și modificat în 2022, planifică utilizarea spațiului maritim avut în vedere, inclusiv în raport cu posibila dezvoltare de parcuri eoliene offshore și diferitele posibilități de a trasa perimetrele zonelor de instalare. El a făcut obiectul a numeroase dezbateri publice, în conformitate cu Directiva 2001/42/CE⁷.

3. Concluzie

În lumina celor de mai sus, Comisia nu are de gând să ia vreo măsură în urma acestei petiții, deoarece petiția nu cuprinde niciun element, potrivit informațiilor de care dispune Comisia, care să-i permită să tragă concluzia că s-a produs o încălcare a dreptului Uniunii Europene.

⁶ Directiva 2014/89/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 de stabilire a unui cadru pentru amenajarea spațiului maritim, JOUE L 257, 28.8.2014.

⁷ Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului, JOUE L 197, 21.7.2001.